

γὴν καὶ πάραυτα παραφερόμενος ὑπὸ ὑπερφανείας καὶ ἐμπνεύσεως εἶπε καθ' ἑαυτὸν: «Θὰ γείνω μουσικός». Ἐκτοτε φέρων πανταχοῦ μαζὶ τοῦ τὸ μουσικὸν ὄργανον ὡς λείαν, περὶ οὐδενὸς ἄλλου ἐσχέπετο εἰμὴ περὶ ἤχων καὶ συνηγήσεων. Μόνος εἰς τὰ δάση, νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν προσεπάθει διὰ πάσης τοῦ πνεύματός του δυνάμεως, δι' ὅλης τῆς εὐκινήσιας καὶ ἐπιτηδειότητος τῶν δακτύλων του ν' ἀνεύρῃ τὸ μυστήριον, τὸ ἐγκεκλεισμένον ἐντὸς τῆς εὐήχου ἐκείνης θήκης, ὅσακις δὲ ἐνίοτε ἐθλίβετο, διότι ἡγνόμενός τις εἰς διδάσκαλος τῆς μουσικῆς θὰ τὸν ἐδίδασκεν ἐντὸς δύο ὥρων, ὁ Βελαίρ πρὸς παρηγορίαν ἀνελογίζετο τοὺς πρώτους μουσικούς, οἵτινες κατώρθωσαν ν' ἀποσπᾶσιν ἐκ μιᾶς χορδῆς ἑπτὰ φθόγγους διαφορετικούς, παραλλασσομένους διὰ πέντε ἐτέρων, δι' ὧν τὸ ἀπομιμητικὸν τοῦ ἀνθρώπου πνεῦμα δύναται ν' ἀνταποδῶσθαι πάντα ἤχον κρούοντα τὸ οὖς, τότε δὲ ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν ὅτι οἱ αὐτομαθεῖς ἐκεῖνοι μουσικοὶ εἶχον διδασθῆναι τὴν τέχνην παρὰ τῶν πτηνῶν μόνον, παρὰ τοῦ μορμυρίζοντος ρύακος, παρὰ τῆς στοναχῆς τοῦ ἀνέμου, καὶ εἶχον ἐπὶ τέλους δυνηθῆναι αὐτοὶ ἀφ' ἑαυτῶν, ἄνευ διδασκάλων, νὰ διδάξωσιν εἰς τοὺς ἄλλους τὴν τέχνην, ἣν ἐδημιούργησαν.

Τὸ τοιοῦτον ἐνεθάρρυνε τὸν Βελαίρ· ἀλλ' αἱ ἐνθαρρύνσεις μόναι δὲν ἦσαν ἐπαρκεῖς· τὸ ἐξημμένον πνεῦμά του ἀκαμάτως ἐπέζητει τὴν ἀσκήσιν καὶ μετὰ δύο ἔτη ἐγίνωσκε νὰ κρούῃ τὴν κιθάραν ὅπως οὐδεὶς ἄλλος, ἀπὸ τοῦ θηβαίου Ἀμφίωνος, μέχρι τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ'. Ὁ Βελαίρ ὅμως οὐδὲ κἄν τὸ ὄνομα τῶν μουσικῶν σημείων ἐγίνωσκε, καὶ ὅμοιος κατὰ τοῦτο πρὸς τὸν περικλεᾶ αὐτοῦ σύγχρονον Ζουρδαίν, ἀφοῦ ἐπὶ δύο ἔτη συνέθετο καὶ ἐξέτελεσε τὴν ὠραιοτάτην τοῦ κόσμου μουσικὴν, ἐδιδάχθη τί ἐστὶ μουσικὴ κλίμαξ, ὁδοιπορῶν μετὰ τινος τυφλοῦ φλαμανδοῦ πρεσβύτου, κρούοντος ἀρρύθμως ἐπὶ τοῦ μανδολίνου ὅλους τοὺς γνωστούς ἤχους ἀντὶ ἡμίσεως σολιδίου καὶ οὐδόλως ὑποπεύοντος ὅτι πλησίον τοῦ ἀνεπαύετο ἐπὶ τῶν ὤμων ἐνὸς παιδίου ἢ κιθάρᾳ τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ', ἔργον περιεργότατον τῆς ψυφοθετικῆς τέχνης, ὅπερ πολλοὶ θὰ ἡγόραζον ἀντὶ δέκα χιλιάδων λιβρῶν, δηλαδὴ ἀντὶ ὀλοκλήρου περιουσίας.

Ἄλλ' ἄς ἔλθωμεν ἐν τάχει εἰς τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ὁ Βελαίρ ἠνδρώθη καὶ ἀπέκτησε φήμην μουσικοῦ.

Ἐννέα ἔτη διέτρευσαν. Ὁ Βελαίρ εἶνε ἤδη εἰκοσιπεντάετης. Ὁ βασιλεὺς Λουδοβίκος ΙΔ' εἶνε πεντήκοντα καὶ δύο ἐτῶν· ἡ κυρία δὲ Φοντανζ, ἡ ὠρχία δούκισσα, ἀπέβισεν ἐν ἔτος μετὰ τὴν ἐν τῷ περιπτέρῳ σκηνήν. Ἡ κυρία Μοντεσπᾶν, περιπεσοῦσα εἰς δυσμένειαν, θνήσκει βραδέως ἐν τῇ ἐξορίᾳ· ἡ κυρία Μαιντενῶν, ἡ πρεσβυτέρα τοῦ βασιλέως εὐνοουμένη, βασιλεὺς ἄνευ τέρψεως μόνῃ ἢ κιθάρᾳ ἀνθίσταται εἰς τὸν χρόνον. Ὑπὲρ ποτε ὠρχαία καὶ ἐκκρίτος ἀναπύεται ἐντὸς τῆς ἐπεστρωμένης δι' ὀλοσηρικοῦ θήκης τῆς,

ἐμπειπιστευμένη εἰς τὴν φύλαξιν τῆς δεσποινίδος Βιολέττας, τῆς νεάνιδος, ἣν ὁ Βελαίρ ἐθρήνει ἐν τῷ στρατοπέδῳ τοῦ Κατινά.

Ἐὰν δέ τις ἐπιθυμῇ νὰ μάθῃ πῶς ὁ ἔρως εἰσέδυσεν εἰς τὴν καρδίαν τῶν δύο νέων, ἃς ἐνθυμηθῇ τὴν καλλονὴν τοῦ μουσικοῦ, τὴν ἐνθερμον ψυχὴν του, ἥτις ἀντηνακλᾷτο εἰς τοὺς ὀφθαλμούς καὶ εἰς τὸ ἄσμά του καὶ θὰ ἐννοήσῃ διατί ἡ Βιολέττα ἐλειποθύμησε τὴν πρώτην φορὰν καθ' ἣν τὸν ἤκουσε κιθαρωδοῦντα. Μετὰ τοῦτο ἂν τις ἀναλογισθῇ ὅτι ἡ Βιολέττα ἦτο εἰκοσαετής, ὅτι εἶχεν ὀφθαλμούς βαθέος κυανοῦ χρώματος ὑπὸ κόμην μέλαιναν, ἀνάστημα νύμφης καὶ στήθος σευρήνως, εὐκόλως θὰ κατανοήσῃ διατί ἡ λειποθυμία τῆς ἐκολάκευσε τὸν Βελαίρ ὡς ἐνδείξιν τιμῆς ἀπονεμομένης εἰς τὸν καλλιτέχνην καὶ διατί τὸν κατεμάγευσεν ὡς τεκμήριον εὐαισθησίας οὐχὶ κοινῆς.

Αὕτη ἐν ὀλίγαις λέξεσιν εἶνε ἡ σκιαγραφία τῶν δύο προσώπων, τὰ ὅποια θὰ διαγραφῶσι κάλλιον ἐν τῇ ἐξελίξει τῶν σελίδων τοῦ παρόντος διηγήματος. Ἐπανέλθωμεν εἰς τὸν ταξιδιώτην, εἰς τὸν Βελαίρ, τὸν τόσον ὑποχρεωτικὸν καὶ τόσον εὐθυμον, τὸν καλπάζοντα ἤδη ἐν τῇ πρὸς τὴν Γαλλίαν ἀγούσῃ ὁδῷ, καὶ διανύοντα τριάκοντα πέντε λεύγας καθ' ἑκάστην.

Ἔπεται συνέχεια.

FORTUNE BOISGOBBY

ΤΟ ΚΟΜΜΕΝΟ ΧΕΡΙ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

[Συνέχεια].

Ὁ κύριος Δορζέρ ἔτρεφε μεγάλην ἀπέχθειαν πρὸς τὰ ἐκκερμητῆ ζητήματα. Ἐκέρδισε μεγάλην περιουσίαν διὰ τῆς ἐνεργητικότητός του καὶ τῆς διαυγείας τῶν σκέψεών του. Αἱ δύο δὲ αὗται ιδιότητές του ὡς τραπεζίτου ἐβοήθουν τὸν οἰκογενεῖά του, ἵνα ἐξομαλύνῃ τὰς δυσχερεῖς περιστάσεις τοῦ βίου. Δὲν ἔλυνε τὸν δεσμόν, τὸν ἀπέκοπτε. Τὸν κύριον δὲ Καρνοέλ τὸν ἤθελεν ὡς γραμματέα, ἀλλὰ δὲν τοῦ ἤρμοζε καὶ ὡς γαμβρός.

Τοιαύτη ἦν ἡ γνώμη τοῦ τραπεζίτου, ἀναδειχθέντος ἐκ τοῦ μηδενός, καὶ οὐδέποτε διστάζοντος εἰς τὰς ἀποφάσεις του καὶ τὴν ἐκτέλεσίν των.

— Μείνατε, κύριε, εἶπε, μείνατε· ἔχω νὰ σὰς ὁμιλήσω.

Ὁ νέος ἔμεινε καὶ ἐπερίμενε διακοίνωσιν, ἣν ἴσως ἐμάντευε, διότι ἐφάνετο εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του ἀνησυχία τις.

— Πρὸ δύο ἐτῶν, νομίζω, εἰσθε εἰς τὸ γραφεῖόν μου; ἠρώτησεν ἀποτόμως ὁ κύριος Δορζέρ.

— Μάλιστα, κύριε, ἕνα ἔτος καὶ ἑνδεκα μῆνας, ἀπεκρίθη ὁ Ροβέρτος, λίαν ἐκπλαγείς ἐπὶ τῇ ἐρωτῇ ταύτῃ.

— Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἔχετε κατένενα παρὰ πονον κατ' ἐμοῦ;

— Ὁχι, κύριε, καὶ δι' αὐτὸ ἀκριβῶς σὰς εἶμαι λίαν εὐγνώμων. Ἦμην μόνος εἰς τὸν κόσμον, ἄνευ στηρίγματος καὶ περιουσίας. Μοῦ εὐρήκατε ἐργασίαν, τὴν ὁποίαν δὲν ἤλπιζα, καὶ ἐπροσπάθησα πάσῃ δυνάμει νὰ σὰς εὐχαριστῶ. Καὶ ἔτι περισσότερον, με ἐδέχθητε καὶ εἰς τὸν οἶκόν σας καὶ διὰ τὴν περίστασιν αὐτήν, σὰς παρακαλῶ, νὰ πιστεύετε ὅτι ἐννόησα τὸ μέγεθος τῆς εὐνοίας σας.

— Ὡστε αἱ διαθέσεις μου πάντοτε ὑπῆρξαν ἀγαθαὶ δι' ὑμᾶς;

— Τόσφ μάλιστα, ὥστε εἶμαι καθυποχρεωμένος.

— Πολύ καλὰ. Λοιπὸν διὰ νὰ μ' εὐχαριστήσετε ὅτι σὰς μετεχειρίζομαι ὡς φίλον καὶ ὄχι ὡς ὑπάλληλον, διὰ νὰ μοῦ πληρώσετε τὰς εὐεργεσίας, κάμετε ἐργολαβίαν μετὰ τὴν κόρην μου;

Ὁ Ροβέρτος μὴ ἀναμένων τόσφ αἰφνιδίαν προσβολὴν δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ ἐκυτοῦ καὶ ἔκαμε κίνημά τι, τὸ ὅποτον ὁ κύριος Δορζέρ ἐξέλαβεν ὡς ἀρνησιν, διότι ἔσπευσε νὰ εἴπῃ:

— Μὴ ἀρνεῖσθε. Ἡ Ἀλίκη μοῦ τὰ εἶπεν ὅλα.

Ἐπεκράτησε βραχεῖα σιγὴ. Ὁ ἐραστής συγκεκινημένος ἐσιώπα, φοβούμενος μήπως παραφερθῇ. Ὁ πατήρ, ψυχραῖμος ὡς ἀνακριτής, ἀνέμενεν ἵνα δικαιολογηθῇ ὁ κατηγορούμενος.

Δὲν ἐγνώριζε καλῶς τὸν τελευταῖον τῶν Καρνοέλ.

— Κύριε, εἶπεν ὁ Ροβέρτος ὑπερηφάνως, οὐδὲν θὰ κρύψω, διότι κατ' οὐδὲν εὐρίσκω τὸν ἐκυτόν μου ἔνοχον. Μετεχειρίσθητε ὅμως ἐκφράσεις τὰς ὁποίας δὲν ἐπιδοκιμαζῶ. Ἐργολαβῶ, σημαίνει προσπαθῶ ν' ἀποπλανήσω. ἢ τοῦλάχιστον προσπαθῶ ν' ἀρέσω. Ὅταν δὲ πρόκηται περὶ νεάνιδος πλουσίας, ἢ ἐκφράσις αὕτη γεννᾷ τὴν σκέψιν τοῦ συμφέροντος, ἡ ὁποία δὲν ὑπάρχει εἰς ἕνα τίμιον ἀλλὰ πτωχὸν εὐγενῆ.

— Μὴ παίζετε μετὰ τὰς λέξεις καὶ ὁμιλήσατε εἰλικρινῶς. Ἀγαπᾶτε τὴν Ἀλίκη.

— Ἀληθῶς, εἶπεν ὁ Ροβέρτος, ἄνευ δισταγμοῦ.

— Ἀ! τὸ ὁμολογεῖτε; ἀνέκραξεν ὁ κύριος Δορζέρ.

— Διατί νὰ μὴ τὸ ὁμολογήσω;

— Καὶ ἀναμφιδόλως ὑποθέτετε ὅτι ἡ Ἀλίκη σὰς ἀγαπᾷ;

— Δὲν τὴν ἐρωτήσατε; Καὶ δὲν σὰς εἶπε; Πρὸ ὀλίγου μοῦ εἶπατε ὅτι σὰς τὰ ὁμολόγησεν ὅλα.

Ὁ κύριος Δορζέρ ἐννόησεν ὅτι οὐδὲν ἔφερεν ἀποτέλεσμα ἡ ἀνάκρισις αὐτῇ, ἄλλως τε ἐγνώριζεν ἀρκετὰ καὶ τὸ σχέδιόν του ἦτο ἀποφασισμένον.

— Κύριε, εἶπε μετὰ μικρὰν σκέψιν, σὰς εὐχαριστῶ πολὺ διότι ἐξηγήθητε εἰλικρινῶς. Θὰ σὰς ἐρωτοῦσα διατί ἐβραδύνετε νὰ με πληροφρήσετε περὶ πραγμάτων, τὰ ὅποια ἐδικαιούμενη νὰ γνῶρίζω, ἀλλὰ κρίνω ἀνωφελὲς νὰ ἐπανερχόμεθα πάλιν εἰς

τὸ παρελθόν. Προτιμῶ νὰ σὰς ἐκθέσω σαφῶς τὰς σκέψεις μου ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης καὶ τὴν ἀπόφασιν τὴν ὁποίαν ἔλαβον διὰ νὰ δώσω πέρας.

Ὁ Ροβέρτος ὠχρίασεν ἀκούων τὸ ἥκιστα ἐνθαρρυντικὸν τοῦτο προοίμιον, ἀλλὰ μετ' εὐσταθείας, τὴν ὁποίαν δὲν εἶχεν ἡ Ἀλίκη, ἐπερίμενε τὴν συνέχειαν.

— Συμφωνῶ, ἐπανέλαθεν ὁ τραπεζίτης, ὅτι ἔπρεπε νὰ προῖδω ὅ,τι συνέβη. Ἡ κόρη μου νέα καὶ ὠραία. Σεῖς πάλιν εἴχετε πᾶν ὅ,τι ἀρέσκει εἰς τὰς γυναῖκας. Ἐγὼ ἔπρεπε νὰ λάβω τὰ μέτρα μου.

Πιστεύσατε δὲ ὅτι ταῦτα λέγων δὲν σκέπτομαι νὰ σὰς προσβάλλω. Δὲν ἀποδίδω εἰς ὑμᾶς αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχετε, τὸ γνωρίζω.

Δὲν καταδέχεσθε ποτὲ νὰ ζητήσετε τὴν Ἀλίκην διὰ τὴν περιουσίαν τῆς· τὴν ἀγαπάτε εἰλικρινῶς καὶ θὰ τὴν ἀγαπάτε ἀκόμη καὶ ἂν μὴ εἶχε κἄν προῖκα. Σὰς ἐκτιμῶ ἀκόμη καὶ οὐδὲ θέλω νὰ σὰς ἐπιπλήξω διότι τὴν ἀγαπάτε. Ὁφείλω ὅμως νὰ σὰς εἶπω τὴν ἀλήθειαν, ὅσον σκληρὰ καὶ ἂν ᾖ.

Ὁ κύριος δὲ Καρνοὲλ εἶνε ἀδύνατον νὰ νυμφευθῇ τὴν δεσποινίδα Δορζέρ, δι' αἰτίας αἱ ὁποῖαι οὐδόλως θίγουν τὴν ὑπόληψιν καὶ τιμὴν τοῦ καὶ τὰς ὑποίας ἡ Ἀλίκη ἠννόησεν.

Ῥωμίλησamen πρό τινος μετ' αὐτῆς σπουδαίως, καὶ τῆς ἔδειξα τὸν κίνδυνον ἀκαταλήλου γάμου. Δὲν σὰς κρύπτω ὅτι ἐκοπίασα νὰ τὴν πείσω. Εἶνε δεκαεννέα χρόνων μόνον, μόλις εἰσέρχεται εἰς τὸν κόσμον καὶ δὲν εἰδεύει ἀπολύτως τι τῶν ἐν αὐτῷ. Ἐπὶ τέλους ὅμως παρεδέχθη καὶ αὕτῃ ὅτι ἡ εὐτυχία εἶνε ἡ φρόνησις, καὶ ὅτι διὰ μίαν γυναῖκα ἡ φρόνησις συνίσταται εἰς τὸ νὰ λάβῃ σύζυγον, ὁ ὁποῖος εἶνε ἴσος πρὸς αὐτήν, ἂν οὐχὶ ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν τουλάχιστον ὡς πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς κοινωνίας. Δὲν εἶμαι παρὰ τραπεζίτης. Θὰ ἦτο λοιπὸν τρέλα ἂν ἡ κόρη μου ἐγίνετο μαρκησία.

— Ὡστε, κύριε, εἶπεν ὁ Ροβέρτος μετὰ συγκινήσεως καὶ εἰρωνείας, ἐὰν ἡ γέννησίς μου δὲν μοῦ πρεῖχε τὸν τίτλον αὐτόν, τὸν ὁποῖον ἐκουσίως δὲν φέρω, δὲν ἠθέλετε μὲ ἀρνηθεῖ ὡς γαμβρόν σας;

— Δὲν εἶπ' αὐτό, διότι σκέπτομαι ὅτι πάλιν θὰ σὰς ἔλειπεν ἐν οὐσιῶδες προτέρημα, ἡ ἐμπορικὴ δεξιότης, τὸ ἐνστικτον καὶ ὁ ζήλος πρὸς τὸ ἐμπόριον.

Ἐχετε πολλὰ ἄλλα προτερήματα, ἀλλ' αὐτὸ δὲν τὸ ἀποκτᾷ κανεὶς, καὶ χωρὶς αὐτοῦ δὲν εἶνε δυνατόν νὰ διευθύνῃ κανεὶς κατὰστημα ὡς τὸ ἰδικόν μου.

Ὅθεν, σὰς γνωστοποιῶ, ὅτι θὰ μοῦ ἦτο πολὺ δύσκολον νὰ ἔχω διάδοχον εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις μου ξένον. Γηράσκω καὶ ἠθελα προτοῦ ἀποθάνω, νὰ ἰδῶ τὸν σύζυγον τῆς Ἀλίκης νὰ μὲ ἀντικαταστήσῃ. Προτιμῶ νὰ εἶνε πλούσιος, ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν εἶνε δὲν θὰ ἐπιμένω ἅμα ἰδῶ ὅτι εἶνε ἱκανὸς νὰ πλουτίσῃ. Συγχωρήσατέ με ὅτι ἐπανέλαβα ὅσα εἶπα καὶ εἰς τὴν κόρην μου, καὶ σὰς παρακαλῶ μὴ διατηρήσετε

κατ' ἐμοῦ μνησικακίαν, διότι ἐφάνην εἰλικρινής, ἀλλ' ἀπότομος. Καὶ ἐγὼ δὲν ἠθελα νὰ φθάσω εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον, ἀλλὰ τὸ ἔκαμα διὰ τὸ συμφέρον σας. Καὶ τώρα θὰ σὰς παρακαλέσω νὰ μοῦ εἰπῆτε πῶς εἰμ' ἐμὲ νὰ σὰς φανῶ χρήσιμος.

Καὶ σεῖς βεβαίως ὅπως καὶ ἐγὼ ἐπιθυμεῖτε νὰ ἀπαλλαγῇτε τοιαύτης δυσκόλου θέσεως, καὶ δι' αὐτὸ μοῦ φαίνεται ἀπαραιτήτων νὰ χωρισθῶμεν, ὅχι διὰ παντός, ὡς ἐλπίζω, ἀλλὰ δι' ἐν ἡ δύο ἔτη. Ἐγὼ εἰς Αἴγυπτον σχέσεις πολλὰς καὶ μεγάλα κεφάλαια διαθέσει. Εἶνε χώρα ὅπου δύνασθε νὰ μεταχειρισθῆτε ὅλον σας τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ἐνεργητικότητά. Ποῖος ἔξυρει; Πιθανὸν νὰ συνηθίσετε εἰς τὰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις.

Δέχεσθε νὰ μὲ ἀντιπροσωπεύετε μὲ ὄρους ἐντιμοτάτους καὶ ἐπικερδεῖς... ὄρους τοὺς ὁποίους θὰ θέσετε σεῖς αὐτός;

Ὁ Ροβέρτος δὲ Καρνοὲλ μέχρι τοῦδε κύπτων ὑπὸ τὰς κατηγορίας τοῦ πατρός, ἔστη εὐθυτενής. Μετὰ τὴν γενομένην αὐτῷ πρότασιν, ἠσθάνετο ὅτι μετεφέρθη ἐπὶ ἄλλου πεδίου, ὅπου ἦν δυνατόν αὐτῷ νὰ ἀντιταχθῇ κατὰ τοῦ τραπεζίτου.

— Σὰς εὐχαριστῶ, κύριε, διότι τόσῳ φροντίζετε περὶ τοῦ μέλλοντός μου, εἶπε μετὰ ψυχρᾶς εὐγενείας. Ἄν καὶ πολὺ κολλακευτικὴ ἡ προσφορά σας, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σκεφθῶ προτοῦ τὴν δεχθῶ.

— Ὅπως θέλης, ἀγαπητέ μου Ροβέρτε, ἀπεκρίθη λίαν εὐμενῶς ὁ κύριος Δορζέρ. Ὅποιαδήποτε δὲ καὶ ἂν εἶνε ἡ ἀπόφασίς τὴν ὁποίαν θὰ λάβῃς, ἔχε πάντοτε πεποιθῆσιν ὅτι θὰ σὲ βοηθήσω καὶ διὰ τῆς ἐπιτροχῆς μου καὶ διὰ τῶν χρημάτων μου. Εἶμαι φίλος σου καὶ θὰ μείνω τοιοῦτος. Μὲ τὸν καιρὸν θὰ παρέλθῃ ἡ μικρά μας δυσχέρεια, καὶ θὰ ἔλθῃ, καθὼς ἐλπίζω, ἡμέρα ποῦ θὰ μ' εὐχαριστεῖς, διότι σοῦ ἀνοιξά ἄλλην ὁδόν.

— Αὐρίον, κύριε, θὰ σὰς γνωστοποιήσω τὴν ἀπόφασίν μου. Καὶ τώρα, μὲ λέγετε, σὰς παρακαλῶ, ἐὰν ἔχετε ἀνάγκην σήμερον τῆς παρουσίας μου;

— Ὅχι, ὅχι, ἀπὸ σήμερον εἰσθε ἐλεύθερος. Ἄν ποτε μάλιστα νὰ διαθέσετε καὶ τὴν ἐσπέραν σας, διότι θὰ δειπνήσω ἔξω.

Ὁ νέος ὑπεκλίθη καὶ ἀπῆλθε χωρὶς λέξιν νὰ προσφέρῃ.

— Καὶ μὲν παιδί! ἐψιθύρισεν ὁ κύριος Δορζέρ, φεύγει καταλυπημένο! Ἐφάνηκα πολὺ σκληρὸς, ἀλλ' ἔπρεπε. Ὑποφέρει, ἀλλὰ θὰ ἔλθῃ στὰ καλά του. Ὅταν ἔχῃ κανεὶς τὴν ἡλικίαν του. Γιὰ τὴν Ἀλίκην ἀνησυχῶ πολὺ. Ἄν εἶχε τὴν ἀνοησίαν νὰ ὀρκισθῇ... Μπᾶ αὐτοὶ οἱ ὀρκοὶ εἶνε ἀνόητοι...

Ἀπόψε θὰ τὴν ἐξομολογήσω καταλεπτῶς καὶ θὰ δῶ τί θὰ μ' ἀποκριθῇ. Τὸ σπουδαῖον ἦτο νὰ ἀπομακρύνωμεν τὸν Ροβέρτον. Πιστεύω ὅμως ὅτι δὲν πρέπει νὰ κἄνω λόγον τῆς Ἀλίκης διὰ τὸν ὑποψήφιον ποῦ τῆς ἐτοιμάζω. Ἀργότερα, ἐλπίζω ὅτι θὰ συνειθίσῃ μὲ τὴν ιδέα ὅτι θὰ γείνη ποτὲ κυρία Βινερόυ! Ὁ ταμίας μου ἔχει ὅλα τὰ πλεονεκτήματα, τὰ ὁποῖα λεί-

πουν ἀπὸ τὸν γραμματέα μου καὶ ὡς πρὸς τὸ πρόσωπον εἶνε πολὺ ὠραιότερος. Θὰ προσπαθῇ νὰ τῆς ἀρέσῃ καὶ μὲ τὸν καιρὸ θὰ ἐπιτύχει. Πρέπει νὰ τὸν προσκαλῶ συχνότερα. Διατί διάβολο δὲν ἦλθε χθές;

Ἐνῷ ὁ τραπεζίτης νῆχαιστεῖτο καθ' ἑαυτόν, διότι ἐκανόνισε τόσῳ ταχέως καὶ τὰ μάλιστα σπουδαίαν ὑπόθεσιν ὡς τρεχοῦμενον λογαριασμόν, ὁ Ροβέρτος δὲ Καρνοὲλ ἀπῆρχετο ἀπληπισμένος.

Τὰ ὄνειρά του κατεστρέφοντο. Ἐκείνη τὴν ὁποίαν ἡγάπα δὲν ἠθελε ποτὲ γείνει ἰδική του, διότι ἐγνώριζε καλῶς ὅτι οὐδέποτε θὰ ἐνυμφεῖτο παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ πατρός τῆς.

Ἐφάνετο μάλιστα ὅτι ἡ Ἀλίκη οὐδὲ κἄν διεμαρτυρήθη, ἀφοῦ ὁ ἀκαμπτὸς οὗτος πατήρ, τῇ ὑπεδήλωσεν ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀγαπᾷ ἄνευ τῆς ἀδείας του.

Ὁ κύριος Δορζέρ ὠμίλει ὡς ἂν ἦτο σύμφωνος πρὸς αὐτήν. Τὸ πᾶν συγχρόνως κατέρρεεν.

Καὶ ὅμως ὁ Ροβέρτος ἐβαδίζει κρατῶν ὑψηλὰ τὴν κεφαλὴν. Δὲν ἐκλαίει, καὶ ἡ ὥχρὰ μορφή του ἐδείκνυν ἀπόφασιν ἀκατάβλητον.

Ὁ ἀπόγονος οὗτος τῆς ἐκλιπούσης γενεᾶς, ὁ υἱὸς ἀνθρώπου σκαταλοῦ, καταστρέψαντος τὸν οἶκόν του, ὁ ἄνευ κληρονομίης, εἶχε χαρακτῆρα. Οὐδὲν ἴσχυεν ὅπως καταβάλλῃ τὸ θάρρος του ἡ ταπεινὴ τὴν ὑπερηφάνειάν του. Ἐκ παιδικῆς τοῦ ἡλικίας ἔμαθε μόνον ἐπὶ τοῦ ἀτόμου τοῦ νὰ ἔχῃ πεποιθῆσιν, καὶ νὰ κρύπτῃ ἀπὸ τῶν ἄλλων τὰς λύπας του. Ἐγὼ πῶς νὰ συμμορφοῦται πρὸς τὴν νέαν του ζωὴν, πῶς νὰ ὑποφέρῃ ἄνευ γογγυσμῶν τὴν μετριότητά του, καὶ ν' ἀγαπᾷ περιπαθῶς χωρὶς νὰ τὸ λέγῃ. Εἶχεν ἰσχύν καὶ θέλησιν τὸ πᾶν νὰ ὑπομείνῃ, ἐκτὸς τῆς ταπεινώσεως.

Ἐνα μόνον εἶχε φίλον. Ὁ μόνος ἀνθρώπος πρὸς ὃν ἠδύνατο νὰ διηγηθῇ τὴν δυστυχίαν του καὶ νὰ ἐμπιστευθῇ τὰ σχέδιά του, εἶνε ἀκριβῶς ὁ Ἰούλιος Βινερόυ, ὁ ταμίας ὁ ὁποῖος ἠγνόει ἐντελῶς ὅτι ὁ κύριος Δορζέρ ἐσκέπτετο νὰ τὸν κάμῃ συνεταῖρόν του καὶ γαμβρόν του, ἐπειδὴ ὁ τραπεζίτης οὐδέποτε ἐκοινῶνει εἰς ἄλλους τὰ μυστικά, ἀλλ' οὐδὲ εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἄμεσον εἶχον ἐνδιαφέρον.

Ὁ Ροβέρτος καὶ ὁ Ἰούλιος ἐγνώρισθησαν εἰς τὸ σχολεῖον καὶ μετὰ τινα ἔτη συνηντήθησαν εἰς τὸ κατὰστημα τοῦ τραπεζίτου τῆς ὁδοῦ Σουρέλνης.

Ἡ φιλία συνήθως γεννᾶται εἰς τοὺς ἀντιθέτους χαρακτῆρας, καὶ οἱ δύο φίλοι οὐδόλως ὁμοιάζον ἀλλήλοις.

Ὁ Ροβέρτος εἶχε καρδίαν θερμὴν, παθαινομένην ζωηρῶς ὑπὸ ψυχρὰν καὶ ἐπιφυλακτικὴν ἐπίφασιν. Ὁ Ἰούλιος ἦν ἡσυχὸς καὶ σύννους, ἂν καὶ ἐδείκνυτο μᾶλλον ἀπλούς καὶ εὐπροσήγορος.

Ὁ Ροβέρτος ἐτήρει ἐκ τῆς εὐγενοῦς καταγωγῆς του ἰδέας τινὰς οὐδόλως συμφωνοῦσας πρὸς τὸ μέτριον τῆς θέσεώς του.

Ὁ Ἰούλιος, υἱὸς ἐπαρχιώτου ἐμπόρου, ἔμενε λίαν εὐχαριστημένος ἐκ τῆς τύχης

του, σκεπτόμενος πῶς νὰ τὴν βελτιώσῃ διὰ τῆς ἐργασίας καὶ οἰκονομίας του. Δὲν ἦτο φιλόδοξος ὡς ὁ Ροβέρτος. Ἴσως ἄλλο τι τὸν ἀπασχολεῖ, ἀλλὰ τὸ ἰδεῖσθαι τοῦ βίου των δὲν ἦτο τὸ αὐτό.

Καὶ ὅμως ὅλα αὐτὰ οὐδόλως τοὺς ἐκώλυον τοῦ νὰ εἶνε φίλοι στενοί. Ὁ ἐργατικὸς καὶ κανονικὸς βίος, ὃν ἤγον ἀμφότεροι, τοῖς ἐπέτρεπε νὰ βλέπωνται συχνά.

Ὁ Ροβέρτος, ὁσάκις ἠδύνατο νὰ διαθέσῃ τὴν ἐσπέραν του, τὴν διήρχετο μετὰ τοῦ Ἰουλίου, προτιμῶντος τὴν συντροφίαν τούτου ἀπὸ τοῦ Μαξίμου, ὁ ὁποῖος διήγε βίον θορυβώδη καὶ ἀτακτον.

Ὅσον ἐχεμύθης καὶ ἂν ἦτο ὁ Ροβέρτος ἀφῆκεν ἐν τούτοις νὰ μαντεύσῃ ὁ φίλος του τὸ ἐρωτικὸν μυστικόν του, τὰς λύπας του, τὴν χαρὰν του καὶ τὰς ἐλπίδας του. Ἐξερχόμενος τοῦ γραφείου τοῦ κυρίου Δορζέρ ἐσπευσεν εἰς τὸν φίλον του. Κατέβη διὰ κλίμακος συγκοινωνούσης πρὸς τὰ γραφεῖα, χωρὶς νὰ διαβῇ διὰ τῆς αὐλῆς.

Ἡ αἰθουσα ἦν κενή. Δύο ὑπάλληλοι κατεγίνοντο εἰς προπαρασκευαστικὴν τινὰ ἐργασίαν, ἐνθ' ὁ μικρὸς παῖς τῶν παραγγελιῶν, μὲ τὴν πράσινην στολὴν του, κεκοσμημένην μὲ τρεῖς σειρὰς χαλκίων κομβίων καὶ τὸ κασκέτον του, κατεγίνετο παρὰ τινὰ τράπεζαν καθήμενος, νὰ θέτῃ κατὰ σειρὰν χρτίνους πετεινοὺς, τοὺς ὁποῖους κατεσκεύαζε διασκεδάζων μέχρις οὗ τὸν στείλωσι πού.

Ἀμα εἶδε τὸν κύριον δὲ Καρνοὐλ ἡγέρθη ἀμέσως, ἔλαθεν ὕψος στρατιώτου καὶ φέρων τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ πιλιδίου του ἔχαιρέτισε στρατιωτικῶς.

Καὶ τοσοῦτον ἀστεῖος ἦν, ὥστε οἱ ἄλλοι δύο ὑπάλληλοι ἐγέλασαν ἐκ καρδίας, ἀλλ' ὁ Ροβέρτος ἀντιπαρήλαε, χωρὶς νὰ τὸν ἴδῃ καὶ πλησιάσας παρὰ τὸ ἀνοικτὸν θυρίδιον τοῦ γραφείου τοῦ Βινιόρῦ τὸν ἐκάλεσεν.

— Ἐλα, τῷ εἶπε, συντόμως. Ἐχω νὰ σοῦ πῶ.

Ὁ Βινιόρῦ ἐξῆλθεν, ἀφοῦ ἔκλεισε τὸ χρηματοκιβώτιον καὶ ἔλαβε μεθ' ἑαυτοῦ τὴν κλεῖδα.

— Τί πράγμα ἔχεις νὰ μοῦ πῇς τόσῳ βιαστικόν; ἠρώτησε.

— Ἐχω νὰ σὲ ἀποχαιρετίσω, εἶπεν ὁ Ροβέρτος διὰ φωνῆς πεπνιγμένης. Ἀναχωρῶ.

— Πῶς; ἀναχωρεῖς! Λοιπὸν ὁ κύριος Δορζέρ σὲ στέλλει ὡς ἀντιπρόσωπόν του; Πράγματι, τὸν ἤκουσα λέγοντα ὅτι ἔχει ἀνάγκην ἐνὸς ἀνθρώπου διὰ τὴν Αἴγυπτον.

— Δὲν πηγαίνω εἰς τὴν Αἴγυπτον.

— Ποῦ λοιπὸν πηγαίνεις;

— Ἀκόμη δὲν ἤξεύρω.

— Ἀνχωρεῖς, καὶ δὲν ἤξεύρεις ποῦ πηγαίνεις! τί σημαίνει αὐτό;

— Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἐφυγα ἀπὸ τὸ γραφεῖον.

— Πῶς; ὁ κύριος Δορζέρ σὲ ἀπέβαλε;

— Ὁχι, ἐγὼ φεύγω.

— Διατί;

— Ἐὰν θέλῃς νὰ τὸ μάθῃς, ἔλα μαζί μου εἰς τὴν αὐλὴν. Δὲν θέλω νὰ μᾶς ἀ-

κούσουν τί θὰ ποῦμε, καὶ αὐτὸ τὸ παιδί φαίνεται πῶς μᾶς ἀκούει.

— Ὁ Γῶγος; Οὔτε κἂν φροντίζει γιὰ μᾶς. Δὲν τὸν βλέπεις ποῦ χάσκει σταῖς μυίαις; Ἄς εἶνε ὅμως. Πᾶμε εἰς τὴν αὐλὴν, ἀφοῦ ἔχεις μυστικὰ νὰ μοῦ πῇς. Ἐχω πέντε λεπτὰ διαθέσιμα, ἂν καὶ εἶμαι πνιγμένος στὴ δουλειὰ σήμερα.

Οἱ δύο φίλοι ἐξῆλθον καὶ ἐστάθησαν παρὰ τινὰ γωνίαν, ὅπου οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ τοὺς ἴδῃ, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον νὰ τοὺς ἀκούσῃ.

— Ἰούλιε, ἤρχισεν ὁ κύριος δὲ Καρνοὐλ, ἄλλιον φίλον ἀπὸ σὲ δὲν ἔχω. Σὺ μόνος ἐμάντευσας ὅτι ἀγαπῶ μέχρι τρέλας τὴν δεσποινίδα Δορζέρ.

— Καὶ ὅτι σ' ἀγαπᾷ. Δὲν ἀμφιβάλλω, καὶ σπύδω νὰ σὲ συγχαρῶ, ἐπανελάθεν ὁ Ἰούλιος μὲ ὕψος χάριεν, τὸ ὁποῖον οὐδόλως ἐσυμφώνει πρὸς τὴν σοβαρότητα, τὴν ὁποίαν ἐξ ἀρχῆς τῆς συνδιαλέξεως ἔδειξεν.

— Ἐπίστευσα πῶς μ' ἠγάπα. Ἦπατώμην.

— Ἀλλ' εἶνε ἀδύνατον. Δὲν ἐξηγήθητε; Δὲν ἀντηλλαξατέ ὑποσχέσεις. . . καὶ ὀρκον μάλιστα;

— Ναί· εἶπεν ὁ Ροβέρτος μετὰ πικρίας, εἶχεν ὀρκισθῇ. Ὅρκους νεάνιδος! ἤμουν τρελὸς νὰ πιστεύσω. Δύο λόγια τῆς εἶπεν ὁ πατέρας καὶ τὰ ἐλησμόνησεν ὅλα.

— Τὴν εἶδες;

— Ὁχι, δηλαδὴ δὲν τῆς ὠμίλησα, ἀλλὰ τὰ εἶπεν ὅλα εἰς τὸν κύριον Δορζέρ, καὶ πρὸ ὀλίγου μοι ἐδήλωσεν ὅτι εἶνε ἐναντίοι τοῦ γάμου τούτου. Μοῦ προσέθηκε μάλιστα ὅτι ἡ δεσποινὶς Δορζέρ ἐνόησε τὰ αἰτία τῆς ἀρνήσεως καὶ ὅτι τὰ παρεδέχτο.

— Ἀπίστευτον. Ποῖα ὅμως εἶνε τὰ αἰτία αὐτά;

— Πρῶτον καὶ κύριον, πταίω, διότι ἔχω ἓνα τίτλον, καὶ διότι δὲν ἔχω τὴν εὐτυχίαν νὰ ἦμαι υἱὸς ἐμπόρου ἢ γεωργοῦ. Κατόπιν ὅτι δὲν ἔχω κλίσιν διὰ τὸ ἐμπόριον καὶ δὲν θὰ εἶμαι ποτὲ ἱκανὸς νὰ διευθύνω τραπεζιτικὸν κατὰστημα.

Ὁ κύριος Δορζέρ θέλει ὁ γαμβρὸς του νὰ τὸν διαδεχθῇ, καθὼς διεδέχθη ποτὲ ὁ ἱδριος τὸν πενθερόν του, τοῦ ὁποῖου ἦτο ὑπάλληλος. Ἡ δὲ κόρη του θὰ προσπαθῇ, ὅπως τῆς εἶνε εὐκολον, ν' ἀγαπήσῃ τὸν σύζυγον αὐτόν, ἀδιάφορον ἂν τῆς ἀρέσῃ ἢ ὄχι.

— Καὶ τὰ παρεδέχθη ὅλ' αὐτὰ ἡ δεσποινὶς Ἀλίκη;

— Βέβαια, ἀφοῦ ἐπεφόρτισε τὸν πατέρα της νὰ μοῦ τὰ πῇ. Μοῦ ἐπρότεινεν ὁ ἱδριος νὰ μοῦ δώσῃ συστατικὰς ἐπιστολάς πρὸς τοὺς φίλους του τοῦ Καίρου καὶ τῆς Ἀλεξανδρείας. Μοῦ ἐπρόσφερε μάλιστα καὶ χρήματα, καὶ μοῦ εἶπεν ὅτι κατὰ τὴν ἐν τῇ Ἀνατολῇ διαμονὴν μου ἐπὶ τινὰ ἔτη, θὰ ὠφελῇθω πολὺ ἵνα ἀποκτήσω τὰ προτερήματα τοῦ ἐμπόρου, τὰ ὁποῖα μοι λείπουν.

— Ἴσως ἔχει δίκαιον. Διατί δὲν δέχου ὅτι σοῦ προτείνει; Διατί δὲν προσπαθῇς νὰ τοῦ ἀποδείξῃς ὅτι ἀπατάται

εἰς βάρος σου, καὶ ὅτι δύνασαι, καθὼς πᾶς ἄλλος, νὰ γείνῃς εἰδήμων τῶν ὑποθέσεων; Ποῖος ἤξευρε ἐὰν δὲν θέλῃ νὰ σὲ δοκιμάσῃ; Πιθανὸν ὅτι θέλει νὰ σὲ θέσῃ εἰς δοκιμασίαν πρὸ τοῦ τοῦ δώσῃ τὴν κόρην του. Τὸν γνωρίζω, εἶνε ἱκανὸς νὰ ἔχῃ αὐτὴν τὴν ἰδέαν. Ἄν ἤμουν στὴν θέσιν σου δὲν ἤθελα ἀπελπισθῇ καὶ θὰ ἐπεχείρουν νὰ δοκιμάσω τὴν τύχην.

— Ἐὰν ἦσουν εἰς τὴν θέσιν μου, ἀγαπητέ μου Ἰούλιε, θὰ ἔκαμνες ὅ,τι ἀπεφασισα νὰ κάμω καὶ ἐγώ. Οὔτε τὸν κύριον Δορζέρ θὰ ἐβλεπες, οὔτε τὴν κόρην του πλέον καὶ θὰ ἐφευγες ἀπὸ τὴν Γαλλίαν διὰ νὰ μὴ γυρίσῃς ποτὲ πίσω.

— Νὰ φύγῃς ἀπὸ τὴν Γαλλίαν! Καὶ ποῦ θὰ πᾶς;

— Εἰς τὴν Ἀμερικὴν, εἰς τὴν Αὐστραλίαν ἢ τὴν Ἰαπωνίαν. Ὅπουδήποτε, ἀρκεῖ νὰ χαθῶ ἀπὸ τοῦ δῶ, καὶ νὰ μὴ ἀκούω νὰ ὀμιλοῦν δι' αὐτὴν ποῦ μ' ἐπρόδωκε. Θὰ φύγω μακρὰν ἵνα λησμονήσω.

— Τί τρέλα! Θὰ ἐκπατρισθῇς, θάρῃσης τὸ μέλλον σου, θὰ ἐκτεθῇς εἰς μυρίους κινδύνους, ἐκεῖ εἰς τὸ ἄκρον τοῦ κόσμου, διότι ὁ κύριος Δορζέρ φέρει δυσκολίας εἰς τὴν ἔνωσίν σου μετὰ τῆς κόρης του! Καὶ νομίζεις ὅτι πρὶν ἀποφασίσῃ δὲν ἐσκέφθη; Ἐεῦρες πῶς εἶνε ἀνθρώπος θετικὸς. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ δὲν ἔχουν ἐνθουσιασμόν, καὶ δὲν παραδίδονται εὐθὺς εἰς αἰσθηματικούς λόγους καὶ αἰτίας. Αὐτὸς ὅμως ἀγαπᾷ τὴν κόρην του, καὶ μὲ τὸν καιρὸ ἐξομαλύνονται πολλὰ δυσκολία. Δὲν ἐννοῶ πῶς ἀπεθαρρύνθη πρὸ ἐμποδίου τὸ ὁποῖον εἶχες προῖδε.

— Δὲν ἐπρόβλεπα ὅτι ἡ Ἀλίκη ἤθελε λησμονῇσε τοὺς ὀρκους της, καὶ ὅτι ἤθελεν ὑποχωρήσει εἰς τὴν πρώτην ἀρνήσιν τοῦ πατρὸς της, ὅτι ἤθελε φοβηθῇ ὡς μικρὰ κορασὶς μήπως τὴν ἐπιπλήξουν οἱ γονεῖς της. Ὑπέθετα πῶς ἔχει θέλησιν. Ἦπατώμην. Δὲν ἔχει μάλιστα καρδίαν. Ἐνόμισα πῶς μ' ἀγαπᾷ, διότι εἰς τὴν ἡλικίαν της πάντοτε αἱ νεάνιδες ἀγαποῦν κάποιον. Δὲν τῆς ἤμουν ἀδιάφορος, αὐτὴ εἶνε ἡ ἀλήθεια. Ἐγὼ πταίω ποῦ ἔλαβα εἰς τὸ σοβαρὸν τὰ παιδικήσικα αὐτά. Δὲν λυποῦμαι διὰ τὴν τύχην μου, διότι τὸ ἤξιζα, ἀλλὰ δὲν ἐννοῶ νὰ ὑποφέρω περισσότερα. Βλέπεις λοιπὸν ὅτι πρέπει ν' ἀναχωρήσω.

Ὁ Βινιόρῦ ἤκουε μετὰ συγκινήσεως τὴν θλιβεράν ταύτην ἐξομολόγησιν, τὴν ὁποίαν δὲν ἐπερίμενε· πληθὺς σκέψεων τῷ ἐπήρχοντο καὶ οὐδ' ἔδύνατο νὰ ἐκφράσῃ μίαν.

— Φίλε μου Ροβέρτε, εἶσαι πολὺ ἐρεθισμένος τόρᾳ, εἶπε μετὰ μικρὰν σκέψιν, καὶ δὲν μπορῶ νὰ σὲ παναφέρω εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον. Καὶ ἐξ ἄλλου δὲν δύναμαι ν' ἀφήσω τὸ χρηματοκιβώτιον, διότι περιμένω ἓνα μεγάλο ποσὸν νὰ λάβω. Ἄς ἀναβάλωμεν δι' αὐριον τὸ τέλος τῆς ὀμιλίας μας. Ἡ νύξ εἶνε καλὸς σύμβουλος. Πιστεύω αὐριον νὰ εἶσαι ἡσυχώτερος.

— Αὐριον δὲν θὰ εἶμαι εἰς τὸ Παρίσι.

— Δὲν ἔξευρες τί λές. Δὲν φεύγουν ἔσται ὅταν ἔχουν κατὰ νοῦν νὰ μὴ ξαναγυ-

ρίσουν. Ἐὰν ἐσκόπευες νὰ φύγης θὰ εἶχες ἕνα σωρὸ προετοιμασίας.

— Εἶμαι ἔτοιμος.

— Ναί, ἀλλὰ δὲν πᾶνε στὴν Ἀμερικὴν χωρὶς χρήματα καὶ πολλὰ μάλιστα. Καὶ σὺ ὑποθέτω δὲν ἔχεις ὅσα ἀρκοῦν τοῦλάχιστον.

— Θὰ εὐρῶ.

— Πῶς! Δὲν ἔκαμες σπουδίας οἰκονομίας. Ἐγὼ δ,τι ἔχω εἶνε εἰς τὴν διάθεσίν σου, ἀλλὰ δὲν τὰ ἔχω μαζί μου οὔτε εἰς τὸ σπίτι μου.

— Εὐχαριστῶ, θὰ τὰ ἐδεχόμην χωρὶς ἐντροπὴν, διότι γνωρίζω ὅτι μοῦ τὰ προσφέρεις εἰλικρινῶς, ἀλλὰ δὲν ἔχω ἀνάγκην. Μὴ ἐπιμένεις λοιπόν, φίλε μου, καὶ μὴ μ' ἐρωτᾷς ποῦ πηγαίνω.

Ἀργότερα ὅταν θὰ εἶμαι μακρὰν ἀπ' ἐδῶ θὰ σοῦ γράψω. Λυποῦμαι ὅτι θὰ φύγω χωρὶς νὰ περάσωμεν μαζί μερικὰς στιγμὰς, τὰς τελευταίας. Ποῦ θὰ σὲ συναντήσω ἀπόψε;

— Δὲν ἤξεύρω, καλὰ, καλὰ, κατὰ τὰς ἑξ ἑλθῇ ὁ Μάξιμος Δορζέρ... τοῦ ὑπεσχέθην νὰ δειπνήσω μαζί του ἀπόψε, καὶ δὲν θέλω νὰ τὸν ἔχωμεν μαζί μας.

— Οὐτ' ἐγώ. Δὲν θὰ γυρίσης εἰς τὸ γραφεῖον μετὰ τὸ δεῖπνον;

— Ὅχι, ἀπεκρίνατο ὁ ταμίας ἐκπλαγεὶς μικρὸν διὰ τὴν ἐρώτησιν. Τί νὰ ἔλθω νὰ κάμω; Καλὰ μένω ὁλόκληρον ἡμέρα. Ἄλλως τε θαρρῶ πῶς θὰ πάμε εἰς τὸ θέατρον. Θέλεις νάρθω αὐριον τὸ πρῶτ' νὰ σὲ ζυπνήσω.

— Πιθανόν νὰ μὴ μ' εὕρῃς ἐκεῖ, διότι δὲν ἤξεύρω ἂν θὰ κοιμηθῶ ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην μετὰ τοῦ κυρίου Δορζέρ.

— Σὲ βεβαιῶ εἰσαι τρελός; ὅς εἶνε ὁ μω; ἀναβάλλω νὰ σὲ ἡσυχάσω αὐριον. Ἐσύρεις, σηκώνομαι πολὺ πρῶτ' καὶ προγευματίζω μέσα, ὥστε ἂν θέλῃς ἔλα, θὰ ἔχωμεν καιρὸ νὰ τὰ ποῦμε.

Ὁ Ροβέρτος ἐφάνη δισταζὼν πρὸς στιγμὴν.

— Θὰ προσπαθήσω, εἶπεν, ἀλλὰ δὲν σοῦ ὑπόσχομαι, ὁ καιρὸς μου εἶνε μετρημένος. Ἄν δὲν με ξαναῖδῃς, γνωρίζω ὅτι πάντοτε θὰ ἐνθυμοῦμαι τὴν φιλίαν σου. Δὸς μοι τὸ χέρι σου.

— Ποῦ πηγαίνεις; ἠρώτησεν ὁ Βινιρὺ κρατῶν ἐν τῇ χειρὶ του τὴν χεῖρα τοῦ φίλου του.

— Ἐννοῶ σου καὶ δὲν θὰ αὐτοκτονήσω, ἀπεκρίθη ὁ Ροβέρτος μαντεύσας τὰς σκέψεις τοῦ φίλου του. Ἡ αὐτοκτονία εἶνε ἀνάνδρεϊα. Ἐλπίζω μάλιστα ὅτι κάποτε θὰ συναντηθῶμεν καὶ σοῦ δίδω τὸν λόγον μου, ὅτι θὰ σοῦ γράψω ὅ,τι καὶ ἂν συμβῇ. Τώρα, ἄφες με νὰ φεύγω ἀπὸ τὸ σπίτι αὐτό.

— Καὶ ἐκείνη; εἶπεν ὁ Βινιρὺ, θὰ φύγῃς χωρὶς νὰ τὴν ἰδῇς;

— Πρέπει.

— Ἐὰν ὅμως ὁ πατέρας τῆς σὲ ἠπάτησε. Ἐὰν αὐτὴ δὲν ἤλλαξεν αἰσθήματά.

— Αὐτὴ πρέπει νὰ μὲ εἰδοποιήσῃ περὶ τούτου. Σὲ βεβαιῶ ὅμως ὅτι θὰ ὑποταχθῇ εἰς τὴν πατρικὴν θέλησιν, ἂν δὲν ὑπετάγῃ ἀκόμη. Ὁ κύριος Δορζέρ θὰ τῆς εὕρῃ

σύζυγον τῆς ἀρεσκείας του: ἕνα εὐφυῆ ὑπάλληλον, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει προγόνους καὶ ὁ ὁποῖος θὰ πολλαπλασιάσῃ τὰ κεφάλαια τῆς τραπέζης. Δὲν τὸν μέλλει ἂν ἔχη περιουσίαν, μόνον περὶ τῆς ἱκανότητός του καὶ τῆς καταγωγῆς του φροντίζει.

— Σοῦ τὰ εἶπεν αὐτὰ; ἠρώτησεν ὁ ταμίας.

— Ναί, καὶ θαρρῶ πῶς εἶν' ἀλήθεια. Καὶ δὲν θὰ κοπιᾷ πολὺ γὰρ νὰ εὕρῃ ἐκεῖνο ποῦ ζητεῖ. Χαῖρε.

Ὁ Βινιρὺ τὸν ἀφῆκε ν' ἀπέλθῃ. Παρέμεινεν ἐν τῇ αὐλῇ ἕως οὗ ὁ κύριος Καρνιέλ διέβη τὴν αὐλειὸν θύραν, καὶ εἶτα ἐπληθύνθη εἰς τὸ γραφεῖόν του, ὅπου ἐπρόκειτο νὰ μείνῃ μέχρι τῆς ἐσπέρας. Αἱ ἐμπιστευτικαὶ ὁμιλίαι τοῦ Ροβέρτου τὸν κατεθροῦνθσαν ἦν δὲ καὶ ἐκ τῆς προτεραιότητος τοῦ πνεύματός του εἰς μεγάλην ἀνησυχίαν. Ὁ νοῦς του πάντοτε τὴν κομμένην χεῖρα ἀνεπόλει, καὶ αὐτὸς οὐδόλως ἐφάνετο ἐξησφαλισμένος περὶ τῶν ἐπακολουθημάτων τοῦ συμβάντος τούτου.

Δὲν εἶχεν ἐπανιδεῖ τὸν Μάξιμον, ἀλλ' ἔλαβεν ἐπιστολὴν του, δι' ἣς τῷ ἀνήγγελλεν ὅτι κατὰ τὰς ἑξ εἶχε νὰ τῷ ἀνακοινώσῃ σπουδαία.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἤρκει διὰ νὰ τὸν ταραξῇ ὁλόκληρον καὶ δι' αὐτὸ καὶ οἱ λογαριασμοὶ του δὲν ἦσαν ἀκριβεῖς.

Ἐκάθησεν εἰς τὸ ἔργον του πάλιν, ἀλλ' ὁ χρόνος τῷ ἐφάνετο ὅτι ἤργει νὰ περάσῃ δι' αὐτὸ ἑσχάτη μεγάλην ἄμα ἤκουσεν ἠχοῦντα τὸν κώδωνα, τὸν ἀναγγέλλοντα ὅτι ἡ ὥρα τῆς ἐργασίας ἔληξεν.

Τὰ ἑκατομμύρια, ἅτινα ἐκομίσθησαν ἐκ τῆς Γαλλικῆς Τραπεζῆς, τὰ ἔθηκεν ἐντός τοῦ χρηματοκιβωτίου. Ὁ κύριος Δορζέρ, αὐτοπροσώπως τὸν εἰδοποίησεν, ὅτι τὴν ἐπαύριον ὁ ταγματάρχης Βοριώφ ἤθελε ζητήσῃ τὸ κιβωτιδίον του καὶ ποσὸν τι χρημάτων, καὶ ἐπὶ τέλους τὸν ἠρώτησε διατί δὲν ὑπῆγεν εἰς τὴν ἐσπερίδα τῆς τετάρτης. Γελῶν ἐδέχθη ὁ τραπεζίτης τὴν ὑπὸ τοῦ ἀνεψιοῦ του ἐφευρεθεῖσαν δικαιολογίαν καὶ ἐφέρθη πρὸς τὸν ταμίαν του χαριέστερον ἢ ἄλλοτε.

Οἱ ὑπάλληλοι ἐξῆλθον, ὁ δὲ Βινιρὺ ἀναθεωρήσας τὸ ποσὸν καὶ κλείσας τὸ χρηματοκιβώτιον, ἀπέσυρε τὸ ἐλατήριον, τὸ κρατοῦν τὰ σιδηρὰ μαγγάνια, ἀφίνων οὕτω εἰς αὐτὰ ἐλευθερίαν ὑπερασπίσεως. Μετὰ τὸ τῆς χθεσινῆς νυκτὸς συμβάν, βεβαίως ἦν ἀδύνατον νὰ λησμονήσῃ τὴν προφύλαξιν ταύτην.

Ἦτο μόνος ὁ ὑπνρέτης, ὁ ἐπιφορτισμένος νὰ σβύνη τὰ φῶτα καὶ νὰ σκρῶνῃ τὰ γραφεῖα, εὐρίσκετο εἰς τὴν αἴθουσαν.

Ἡ θύρα ἤνοιξεν αἰφνης καὶ ἠκούσθη ἡ εὐθυμὸς φωνὴ τοῦ Μάξιμου.

— Μὰ πῶς, ἀκούη δὲν ἐτελείωσες; Ἐλα, ἔλα γρήγορα. Κάνει ἕνα καιρὸ ἀριστούργημα, καὶ θέλω νὰ κάνω μερικαὶς βόλταις πρὶν φάγω. Ἐκεῖ θὰ τὰ ποῦμε περίφημα.

— Ἦλθα, ἀπεκρίθη ὁ ταμίας ἀποπερατώνσας τὴν ἐργασίαν του καὶ περιβαλλόμενος τὸ ἐπανωφόριόν του.

— Διάβολε! γὰρ δὲ αὐτὸς ὁ γκροῦμ! κάθεται ἀκόμη ἐκεῖ. Βρέ, παιδί μου, δὲν πᾶς στὸν διάβολο, μόνο τριγυρνᾷς ἐδῶ πέρα;

Ὁ Γῶγος ἔφυγεν ὡς λαγῶς, καὶ ὁ Βινιρὺ, ἐκπλαγεὶς ὅτι τὸν ἐβλεπεν ἐκεῖ μετὰ τὰς ἑξ, ἠκολούθησε τὸν Μάξιμον εὐρισκόμενον ἤδη ἐν τῇ αὐλῇ καὶ εἰπόντα αὐτῷ, ἐνῶ τὸν ἐλάμβανεν ἀπὸ τοῦ βραχίονος.

— Ἐχω νέα, φίλτατε, νέα.

— Νέα! ἐπανελάβεν ὁ Βινιρὺ, τὸςφ γρήγορα.

— Βέβαια. Δὲν ἔχασα τὸν καιρὸ μου σήμερα ἄδικα.

— Τί ἀνεκάλυψες λοιπόν;

— Θὰ σοῦ τὰ πῶ ὅταν εἴμεθα στὸν δρόμον. Ἐδῶ δὲν ἔχω ἐμπιστοσύνην, φοβοῦμαι μὴ μὰς ἀκούσουν. Ὁ ταμίας ἔστρεψεν ἀκουσίως τὴν κεφαλὴν. Ἀπὸ τῆς προτεραιότητος τὸς παραδόξῃ πράγματα τῷ συνέβησαν, ὥστε καὶ αὐτὸς συνεμερίζετο τοὺς φόβους τοῦ φίλου του. Οὐδεὶς ὅμως ἦτο εἰς τὴν αὐλήν.

— Λέγε λοιπόν, τῷ εἶπεν, ἄμα εὐρέθησαν ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου.

— Ἀκουσε, φίλε μου. χθὲς βράδυ ποῦ σὲ ἄρῃσα ἐτράβηξ κατ' εὐθείαν εἰς τὸν Σηκουάνα, καὶ ἔφθασα εἰς τὴν γέφυραν τῆς Ὁμορφίας, χωρὶς ἄλλο συμβάν παρὰ τὴν συνάντησιν δύο φίλων μου κατὰ τὴν ὁδὸν Ρουαγιά. Ἐννοεῖς ὅτι δὲν ἐστάθηκα κἂν νὰ τοὺς χαιρετίσω, διότι τὸ κατηραμένο ἐκεῖνο χέρι, ποῦ εἶχα στὴν τσέπη μου δὲν μὲ ἄφηνε ἡσυχῶ. Εἶμαι βέβαιος ὅμως ὅτι μὲ ἀνεγνώρισαν, δυστυχῶς, καὶ χωρὶς ἄλλο, θὰ ἠπόρησαν ἄμα μὲ εἶδαν νὰ πηγαίνω τοῖχο, τοῖχο, κατὰ τὸν ὁβελίσκον. Δὲν πάει βέβαια κανεὶς νὰ κἀν περιπάτο μεσάνυκτα παρὰ τέταρτο εἰς τὰς Ἡλύσια Πεδία τὸν Νοέμβριο μῆνα.

— Μοῦ φαίνεται πῶς δίδεις μεγάλην προσοχὴν σὲ μικρὰ ζητήματα.

— Ἐνας καλὸς κυνηγὸς πρέπει νὰ τὰ κυττάξῃ ὅλα, ἂν θέλῃ νὰ μὴ τοῦ φύγῃ τὸ κυνήγι. Τώρα, τίποτε δὲν εὐρίσκω ποῦ νὰ μὴ μ' ἐνδιαφέρῃ.

— Σπουδαίως λοιπόν ἀνέλαβες νὰ κάμῃς τὸν κλητῆρα;

— Καὶ βέβαια. Καὶ ἂν ἤθελα νὰ σταματήσω, τώρα δὲν ἤμπορῶ. Μὲ κατασκοπεύουν.

— Σὲ κατασκοπεύουν;

— Ναί. Ἀμα ἐπέστρεφα ἀπὸ τὴν νυκτερινὴν μου αὐτὴ ἐκστρατεία μὲ ἠκολούθησαν εἰς τὴν Μαγδαληνὴν καὶ θὰ μὲ ἀκολουθοῦσαν εἰς τὸ σπίτι μου ἂν δὲν ἀπντοῦσα στὸ δρόμο ἕνα ἀμάξι μὲ καλὸ ἄλογο. Ἐπήδησα μέσα, καὶ σὺν ἀστραπῇ μὲ πῆγε ὁδὸς Σατωδόν. Ὁ κατάσκοπος ἔμεινε πίσω.

— Μὰ ποῖος σὲ ἠκολούθησε;

— Κάποιος, τοῦ ὁποίου δὲν ἠμπόρεσα νὰ δῶ τὸ πρόσωπον, ἀλλὰ εἶδα πολὺ καλὰ τὰ κινήματά του. Ἦταν κρυμμένος εἰς τὴν εἴσοδον τῆς γεφύρας, τὸν ἐπέρασα

1. Groom· λέξις ἀγγλικὴ σημαίνουσα τὸν νεανίαν ὑπηρετὴν τοῦ σταύλου ἢ καὶ ἀκόλουθον.

χωρίς νὰ τὸν πολυπροσέξω, ἔρριψα εἰς τὸν ποταμὸν τὸ χέρι καὶ ἐγύρισα ἀμέσως. Ἐμμένεν ἀκόμη εἰς τὴν ἴδια θέσει, καὶ ἅμα μὲ εἶδε δὲν ἐκίνησε, γὰρ νὰ μὲ ἀφήσῃ νὰ προχωρήσῃ ἄλλο, ἀλλὰ ἔπειτα μὲ ἔπῃρε ἀπὸ πῶς χωρὶς νὰ πλησιαίξῃ ὅποτε ἐστρεφά ἀπὸ πῶς τὸν ἐβλεπα πάντοτε εἰς τὴν ἴδια ἀπόστασι.

— Καὶ πῶς τὸ ἐξηγεῖς αὐτό;

— Ὅτι μὲ εἶδε πῶς ἔρριψα καὶ τι εἰς τὸν ποταμὸ καὶ ἤθελε νὰ μάθῃ ποῖος εἶμαι.

— Ποῶν ἀπίθανον, καὶ ἂν δὲν ἔχῃς τίποτε ἄλλο νὰ μοῦ πῇς...

— Μὲ συγχωρεῖς! ἔχω περισσότερα καὶ καλλίτερα. Ἐλα ἄλλο ἀπὸ κάτω ἀπ' αὐτὸ τὸ φανάρι, νὰ σοῦ διαβάσω καὶ σπουδαῖον.

Οἱ δύο φίλοι ἐφθασαν ἐπὶ τοῦ καταφύτου προαυλίου τῆς ἐκκλησίας τῆς Μαγδαληνῆς. Ὁ Μάξιμος ὠδήγησε τὸν Βινι-ορὺ πλησίον ράμφους τινὸς τοῦ ἀεριοφω-τος καὶ ἐξέβαλε τοῦ θυλακίου του ἐφημερίδα.

— Φίλε μου, εἶπεν ἐκδιπλὼν αὐτήν, ἰδοὺ τί ἀνέγνωσα εἰς ἓνα ἐσπερινὸν φύλλον. Ἀκουσε μὲ προσοχὴν αὐτὸ τὸ διαφωρον. Ἀνέγνωσε δὲ χαμηλοφῶνως:

«Σήμερον τὸ πρωῒ, ἐνὸς ἀλιεύς τις ἔσκαψε τὸ δικτυά του ἐν τῷ ποταμῷ Σηκουάνα κάτωθεν τῆς γεφύρας τῆς Ὀμοιοῖας εὗρεν ἐκεῖ περιπελεγμένην χεῖρα γυναικός. Τὸ σπαρακτικὸν ἄρα γε τοῦτο εὖρημα εἶνε ἀποτέλεσμα ἐγκλήματος; Ἀπασαί αἱ ἐνδείξεις εἰς τοῦτο τείνουσιν, ἡ δὲ χεὶρ παρεδόθη εἰς τὸν ὑπαστυνό-μον τοῦ τμήματος. Πάραυτα δὲ ἤρξαντο καὶ αἱ ἀνα-κρίσεις.

Ἐλέχθη ὅτι διὰ παρασκευῆς καταλλήλου προφυ-λάττοντες αὐτὴν ἀπὸ τῆς σήψεως ἤθελον τὴν ἐκθέσει εἰς τὴν Μόργκ.

Οἱ ἀναγνώσται μὰς ἔστωσαν βέβαιοι ὅτι πάντοτε θὰ τοὺς ἔχωμεν ἐνημέρους, ὅσον ἀφορᾷ τὴν μυστηριώδη ταύτην ὑπόθεσιν.»

— Τί λὲς γὰρ ταῖς ἀνοησίαις τοῦ ρέ-πορτερ αὐτοῦ; ἠρώτησεν ὁ Μάξιμος γελῶν. Θαρρεῖς πῶς δὲν ἔχω τύχη; Δὲν ἤθελα διόλου νὰ ἀνακατωθῇ ἡ ἀστυνομία, καὶ ἰδοὺ ὅτι ἡ τύχη...

— Πολὺ κακὸ αὐτό, καὶ καθὼς βλέ-πεις εἶχα δίκαιον ὅταν σοῦ ἔλεγα νὰ μὴ ἀνακατωθῶμεν εἰς αὐτήν τὴν ὑπόθεσιν.

— Δὲν εἶνε δὲ καὶ σπουδαῖο τὸ πρᾶγ-μα. Ὅλη ἡ ἱστορία τοῦ κομμένου χερσίου θὰ εἶνε ὁκτῶ μόνον ἡμέρας, ἔπειτα θὰ τὸ ξεχάσουν. Τὸ ἓνα ἐγκλημα διώχνει τὸ ἄλλο. Κάποιος μεθυσμένος θὰ βρεθῇ νὰ κόψῃ καμμιά γυναικὰ σὲ κομματάκια, καὶ τότε ὅλο τὸ Παρίσι θὰ φροντίζῃ γὰρ τὸ νέον ἐγκλημα.

— Ἐὰν ὅμως ἀναγνωρισθῇ τὸ χέρι;

— Ἀπὸ ποῶν; Θαρρεῖς ὅτι αὐτὴ ποῦ τὸ ἔχασε θὰ πάγῃ νὰ τὸ ζητήσῃ; Καὶ ὑποθέτεις ὅτι θὰ βρεθῇ κανεὶς ὁ ὅποιος νὰ πῇ εἰς ποῶν ἀνήκει; Ἀ! ἂν ἐπρό-κειτο περὶ κεφαλῆς...

Ἀν ἡ ἀστυνομία ἔχει τὴν βλακειὰ νὰ ἐκθέσῃ τὸ ἀνώνυμο αὐτὸ χέρι, εἶνε γὰρ ἴδιό της λογαριασμό. Θὰ πᾶμε ὅμως εἰς τὴν Μόργκ νὰ κούσωμε τί ὑποθέσεις θὰ

κάνῃ ὁ κόσμος, ὅταν τὸ βλέπῃ κλεισμένο μέσα στὰ γυαλιά.

— Ὅθ πᾶς μόνος σου. Δὲν ἔχω ὄρεξι νὰ πάγῃ νὰ μὲ συλλάβουν, διότι ἂν ἐπὶ γαῖνα θὰ ἐλεποθυμοῦσα.

— Σὲ βεβαιῶ, Γούλιε, σὲ λυποῦμαι. Δὲν φέρεσαι καθόλου ὅσῃν ἀνδρας. Εὐτυχῶς καὶ χωρὶς ἐσὲ μ'πορῶ νὰ κάνω μόνος μου ὁ θεός μου δὲν ἔξυρει τίποτε;

— Ὅχι! μὲ ἐρώτησε μόνον γιὰτὶ δὲν ἐπὶγάμε εἰς τὴν ἐσπερίδα χθὲς καὶ ἔμεινε πολὺ εὐχαριστημένος μὲ τὴν ἀπολογίαν τοῦ μοῦ εἶχες πεῖ. Ἀλλως τε ἔχει καὶ αὐτὸς φροντίδας καὶ νέον τοῦ συνέβη.

— Τί; μήπως κανεὶς ἀνταποκριτὴς τοῦ ἐπὶτῶχευσε;

— Ἀν ἦτο αὐτὸ μόνον! Εἶνε ἀρκετὰ πλούσιος διὰ νὰ ὑποφέρῃ χρηματικὴν ἀ-πώλειαν. Ἐμαθεν ὅμως ὅτι ὁ Ροβέρτος ἀ-γαπᾷ τὴν ἐξαδέλφην σου, καὶ ὅτι ἡ ἐξα-δέλφη σου, θέλει νὰ νυμφευθῇ τὸν Ροβέρ-τον. ἔγεινε ἔξω φρενῶν ἀπὸ τὸν θυμὸ του. Δὲν ἤξεύρω τί εἶπε τῆς κόρης του, ἀλλὰ τὸν γραμματέα του τὸν ἐδίωξε.

— Ἀδύνατον!

— Ὁ Ροβέρτος ὁ ἴδιος μοῦ τὸ εἶπε. Ὁ κύριος Δορζέρ τοῦ εἶπε καθαρὰ καθαρὰ ὅτι δὲν τὸν θέλει διὰ γαμβρόν του καὶ τοῦ ἐ-πρότεινε ὡς ἀνταμοιβὴν νὰ τὸν στείλῃ ἀντιπρόσωπόν του εἰς τὴν Αἴγυπτον.

— Καὶ ἐδέχθη ὁ κύριος δὲ Καρνιέλ;

— Ἐκεῖνος! δὲν τὸν ἔξυρει. Εἶνε ὑπε-ρήφανος ὡς πρίγκιψ καὶ θὰ προτιμοῦσε νὰ πεθάνῃ τῆς πείνας παρὰ νὰ ταπεινωθῇ. Τὰ πάντα ἡρνήθη καὶ ἀναχωρεῖ.

Ἐπεταί συνέχεια.

ΔΙΣΘΟΡ

ΙΟΥΛΙΟΥ ΚΛΑΡΕΤΥ

Η ΣΗΜΑΙΑ

Ἔργον στεφθὲν ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας
[Συνέχεια].

Τὸ αἰφνῆδιον τοῦτο οἰκονομικὸν σύ-στημα εἶχε τὴν αἰτίαν του, καὶ ἕκαστος τῶν δὺο ἐκείνων ἀνδρῶν ἠνύει τὸ αἷτιον τῆς τοιαύτης διαγωγῆς τοῦ συντρόφου του. Οὐδόλως ὅμως ἀνέφερον ποτὲ τί περὶ τούτου. Ἐν τοιαύτῃ φιλίᾳ καὶ τοσοῦτον οἰκειῶς ζῶντες, εἶχον λάβει τὴν συνήθειαν τῶν αὐτῶν φροντίδων καὶ σκέψεων. Ἐνίοτε ἠννοοῦντο δι' ἐνὸς βλέμματος, διὰ μιᾶς χειρονομίας. Πολλάκις ἡ συμβίωσις καὶ ἡ ἀκραιφνὴς ἀγάπη ἔχουσι τοιαῦτα ἀποτε-λέσματα. Ἡ ἰδέα διπλασιάζεται, ἡ μάλ-λον αἱ δὺο ἰδέαι μίαν μόνον ἀποτελοῦσιν, ἡ αὐτὴ δὲ ψυχὴ κατοικεῖ εἰς δὺο σώματα.

Ὁ Φουζερέλ καὶ ὁ Μαλαπέρ οὐδὲ λέξιν προέφερον ἐκ τοῦ σχεδίου των, ἕκαστος ὅμως τούτων ἐντελῶς τὰ πάντα ἐγνώριζε, καίτοι προσποιούμενος δῆθεν εὐχαρίστη-σιν, διότι ὁ φίλος του δὲν προσεπαθεῖ νὰ μακτεύσῃ.

Ἦτο σταθερὰ καὶ ὠρισμένη ἰδέα, ἣν οἱ δὺο ἐκεῖνοι ἀνδρες ἠμιλλῶντο ὅπως θωπεύωσι, μία ἐκ τῶν ἰδεῶν ἐκείνων, αἵτι-νες δύνανται βίον ὁλόκληρον ν' ἀπορροφῇ-σωσι, καὶ χρησιμεύωσιν ἐνίοτε εἰς τὸν

ἄνθρωπον ὡς πρόσχημα τοῦ βίου, ἰδέα ἀπόλυτος, ὡς ἡ τῶν ζητούντων ἀγνώστους κόσμους, ἰδέα ἔξοχος καὶ τρελλή. Ἐκα-στος αὐτῶν, εἶχεν ἀποφασίσει κατ' ἰδίαν νὰ πορευθῇ ἀνευ οὐδενὸς δισταγμοῦ εἰς Ποτσδάμην, ὅταν θὰ ἡδύνατο, καὶ ἐκεῖ νὰ σχίσῃ, νὰ λάβῃ, νὰ καύσῃ, νὰ κλέψῃ, νὰ καταστρέψῃ—Κύριος οἶδε πῶς!—τὴν σημαίαν τοῦ πρώτου συντάγματος τῶν γρεναδιέρων τῆς φρουρᾶς, ἣν ἡ ὑπερηφανία τῶν Γερμανῶν προσέφερον ὡς τροφήν εἰς τὰ ὄμματα τῶν περιέργων.

Ἡ ἴσως ἀκατόρθωτος καὶ παράδοξος ἰδέα αὕτη, εἶχεν ὀριμασθεῖ εἰς τὸν ἐγγέ-φαλον τῶν δὺο ἐκείνων στρατιωτῶν κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν, ἀπ' ἧς ἡμέρας ἔμαθον ὅτι ἡ σημαία, ἣν ἐνόμιζον σωθεῖσαν ὑπὸ τῶν χειρῶν των, ἐχρησίμευεν ὡς τρόπαιον τῶν ἐχθρῶν. Οὐδεμία δύναμις ἐν τῷ κό-σμῳ θὰ ἡδύνατο νὰ ἀποτρέψῃ αὐτοὺς ἐκ τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης, ἡ νὰ τοῖς δείξῃ τὸ ἀδύνατον. Ἐνόμιζον ὅτι ἦτο καὶ τοῦ-το καθήκον. Ἡ συνείδησις αὐτῶν τοῖς ὑπαγόρευε τὰς ὀλίγας ταύτας λέξεις:

«Πρὸς τί νὰ εἰσαι στρατιώτης, ἀπ' οὗ ἀ-φίνεις τὴν σημαίαν σου εἰς τὸν ἐχθρόν;»

Ἀλλως τε καὶ ὑπὸ καθαρὰν ἐγῶιστι-κὴν ἔποψιν, ἡ ἐπιχειρήσις ἔπρεπε νὰ γείνῃ. Ἀπ' οὗτο ἐγνώριζον ὅτι ἡ ὑστάτη αὐτῶν ἀφοσίωσις, ἡ θυσία των, ἡ ὀργὴ αὐτῶν ἡ ὑπέροχος, ἀπέβησαν ἀνωφελῆ, ἐγένοντο σκυθρωποὶ καὶ ὡσεὶ ἀπηυδνηκότες, διεφύ-λαττον ὀργὴν τινα, ἐκοιμῶντο κακῶς, δὲν ἠγάπων πλέον τοὺς περιπάτους των, τὴν ἡρεμον συνδιαλέξιν, τὸν εἰρηνικὸν βίον τῆς μικρᾶς πόλεως, ἀλλ' ἦσαν ἀπ' ἐναν-τίας ἀνήσυχτοι καὶ δυσηρεστημένοι, ὡς πάν-τες οἱ Ἰακροὶ, τῶν ὁποίων καταπράναι τὰς πτέρυγας ἡ βαρεῖα πραγματικότης. Ἐκ τοῦ ὕψους τῶν ὀπτασιῶν αὐτῶν κα-ταπεσόντες εἰς τὸ χῶμα, ἀκαταγωνίστως ἐφέροντο ὅπως ὑψωθῶσιν εἰς τὸ πρῶτον ὀ-νειρόν των. Ἐπρεπε νὰ γείνῃ τοῦτο, καὶ διὰ τὴν ὑγείαν των ὡς καὶ διὰ τὸ καθή-κον. Οἱ καλοὶ ἐκεῖνοι ἀνδρες θὰ ἐκάλουν τοῦτο ἐγῶισμόν, ἐνῶ ἦτο καθαρὸς ἥρω-ισμός.

Τὸ μόνον, ὅπερ ἐκράτει αὐτοὺς ἐν Νορ-μανδίᾳ, ἦτο τὸ ζήτημα τοῦ χρήματος, διότι ἐν τοιαύτῃ ἐποχῇ ταξιδιῶν εἰς Πρωσσίαν ἐστοίχιζε πολὺ καὶ οἱ ἀρχατοὶ στρατιῶται δὲν ἦσαν πλούσιοι. Διὰ τοῦτο ἀμφοτέροι ἀφῶνως ἀπέσπων ἐκ τῶν ἡδο-νῶν καὶ ἔξων αὐτῶν τὰς μικρὰς οἰκονο-μίας, δι' ὧν θὰ ἡδύναντο μίαν ἡμέραν νὰ ὑπάγωσιν εἰς Παρισίους, ἐκ Παρισίων εἰς τὰ σύνορα, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ποτσδάμην.

Ἐτῇ ἔρρευσαν, καθ' ἃ ἐκεῖνοι κατεδί-ωκον τὴν αὐτὴν ὠραίαν ἡρωϊκὴν χίμαι-ραν. Λεπτόν πρὸς λεπτόν, ὡς πάντες οἱ πτωχοί, οἱ λοχαγοὶ ἀπῆρτισαν τὰ ἔξοδα τοῦ ταξιδιῶν καὶ ὅταν τὸ ποσὸν συνε-πληρώθη, ὅποταν ἡλλαξάν καὶ μετέβαλ-λον τὰ μικρὰ καὶ πολυάριθμα αὐτῶν ἀργυρὰ νομίσματα εἰς ὀλίγα χρυσά, ὅποταν με-τροῦντας τὰς ὀλίγας, ἀλλ' ἱερὰς οἰκονομίας ταύτας, εἶδεν ἕκαστος αὐτῶν ὅτι ἡδύνατο ἤδη νὰ γείνῃ ἡ ἐπιχειρήσις, ἡ ἡμέρα ἐ-κείνη ἦτο ἡμέρα χαρᾶς διὰ τοὺς δὺο φί-

1. Αἰθουσα ἐν τῇ ἐν Παρισίοις νεκροσκοπεῖᾳ, ἔνθα ἐκτίθενται τὰ εὐρεθέντα πτώματα πρὸς ἀναγνώρισιν.